

Zakaj jezuiti delamo za begunce?

1. Zaradi Jezusa
2. Zaradi sv. Ignacija
3. Zaradi duhovnega razločevanja, ki sta ga opravila zadnja dva generala DJ

Prva točka: z in za begunce delamo zaradi Jezusa Kristusa

Začel bom z besedilom iz evangelija po Mateju 15,21-28, ko Jezus sreča tujko, Kanaansko ženo. Žena pride k Jezusu objokana in prosi, da bi pomagal njeni hčerki, ki jo muči hudič. Jezus jo zavrne trikrat. Prvič Jezus v odgovor ne izreče niti besedice. In ko ga njegovi učenci silijo, naj pošlje žensko proč, ker je trmasta, Jezus pravi, da je poslan samo k izgubljenim ovcam Izraelove hiše. (prim. Mt 15, 24) Tretjič Jezus odgovori še bolj ostro:

»Ni lepo jemati kruh otrokom in ga metati psom.« (v. 26).

Toda njen odgovor ga preseneti:

»Tako je, Gospod, pa vendar tudi psi jedo od drobtinic, ki padajo z mize njihovih gospodarjev.« (v. 27)

Morda lahko to razlagamo tudi na sledeč način: v odgovoru tujke Jezus dojame Božji klic, naj bosta tujka in njena hčerka vključeni v odrešenje kraljestva. Jezus sam je ganjen zaradi njene vere in preko Božjega klica sliši njen veren odgovor: njegovo dožemanje velikosti Božjega kraljestva se zdi, kot da se poveča, ko se sreča s Kananejko, katera mu izraža svoje potrebe. Njena hčerka je ozdravljena. Mislím, da smo kot Jezus povabljeni, da se učimo in slišimo v klicih tujcev Božji klic, naj bomo odprti do njih in delimo z njimi svojo pozornost, darove, molitve in naše konkretno služenje.

Jasen namig k temi beguncev najdemo v evangeliju po Mt 2, kjer beremo, da je Jezus moral bežati pred kraljem Herodom, ker mu ta grozi s smrtjo. Jezus izkusi usode preganjanih ljudi, katerim življenje ogrožajo sebični, nestrpni, kruti diktatorji. Morda lahko celo rečemo, da so vse situacije nerazumevanja, zavrnitve, vseh vrst izključitev in krutega nasilja, ki ga Jezus doživlja v življenju od lastnih učencev, od lastnega ljudstva in njegovih verskih in političnih voditeljev povezane in usmerjene v to zgodbo, ko mora Jezus bežati iz svoje domovine v Egipt. Bog je navzoč kot nekdo, ki ga rešuje na različne načine: Prikaže se Jožefu v sanjah in ga napoti k iskanju pribežališča v varni državi. Na njegovem begu vidimo Jezusa kot osebo, ki trpi usodo žrtve, preganjanega otroka, begunca. Lahko razumemo, kako strašno si begunci želijo ljudi, ki bi jih spremljali in reševali, ki bi jih pripeljali v zatočišče in jim tam pomagali preživeti. V naši službi beguncem lahko zavzamemo mesto, ki ga predstavljata sv. Jožef in Marija ob preganjanem otroku Jezusu.

Dejstvo, da je Jezus postal človek, ki usodo beguncev in se istoveti s preganjanimi, gre preko njegove smrti in vstajenja. Ko Pavel preganja kristjane, sliši na poti v Antiohijo glas z neba:

»Savel, Savel! Zakaj me preganjaš?« (Apd 9, 22 in 26)

Ko Savel izrazi željo, da bi spoznal tistega, ki mu je govoril, mu glas odgovori:

»Jaz sem Jezus, ki ga ti preganjaš.« (Apd 9,5, 22,8, 26,15)

Jezus je tisti, ki se istoveti s preganjanimi udi njegovega telesa Cerkve. V preganjanih kristjanih je preganjan Jezus, vstali Gospod, in trpi. V tem smislu 2. odlok 34. GK navaja P. Nadala:

»Kristus je vstal od mrtvih in več ne umrje; toda še vedno trpi v svojih udih in še vedno jemlje nase svoj križ, da bi lahko rekel Pavlu: Zakaj me preganjaš?«

»Tujec sem bil in ste me sprejeli« (Mt 25, 35) pravi večni kralj presenečenim pravičnim, ki so na desni strani. Begunci niso samo tujci ampak tudi ljudje, ki pogosto potrebujejo vse, kar

je omenjeno v priliki o zadnji sodbi: biti telesno in duhovno lačen in žejen, ne imeti oblek, biti v zaporu. »Karkoli ste storili enemu od teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili.«

To je moja prva točka: zaradi Jezusa in razodetja Božje volje JRS spremlja begunce, jim služi in zagovarja njihove pravice.

Druga točka: JRS izpolnjuje to nalogo zaradi sv. Ignacija (dva vidika)

Prvi vidik je njegov način življenja in način ravnanja. Vemo, da sv. Ignacij ni bil samo zelo blizu ubogim s tem, da je živel v bolnišnicah z njimi in jim služil, ampak jim je tudi sistematično pomagal oz. kot bi lahko rekli – strukturirano. To strukturirano pomoč najdemo v Ignacijevem prizadevanju, da ustanovi nov javni red v njegovi rodni provinci Guipuzcoa ali da bi ustanovil posebne hiše (hiša sv. Marte) za bivše prostitutke v Rimu. Dober primer je tudi dejstvo, da v letu, ko Ignacij in njegovi prijatelji v Gospodu pridejo v Rim, t.j. l. 1538, vzamejo uboge lačne ljudi, ki so bili brez zavetja, v svojo hišo – hišo Frangipani, po času slabe žetve, boleznin in zelo mrzle zime, kar je povzročilo veliko stisko. V določenem času so 400 ljudem dajali hrano in skrbeli zanje in prijatelji v Gospodu so beračili za uboge in jim dajali lastne postelje – za uboge, bolne, brezdomce, ki so prihajali iz različnih prizadetih vasi iz okolice Rima in so iskali pribežališča in podpore v mestu. Ignacij in njegovi prijatelji so poskrbeli za 3000 razseljenih ljudi v enem letu, od skupnega števila prebivalcev Rima, ki je takrat štelo 40000. Tako imamo zelo velikodušen primer prvih jezuitov, ki navdihuje tudi naše služenje beguncem in nam daje motivacijo. Izkušnja prvih tovarišev je odmevala v komentarju p. Polanca na Ustanovno listino (FI):

»Skrbi za nauk in učenje moramo dajati večjo prednost, kot tisti za hrano in obleke, razen če gre za nujno potrebo kot je lakota, v kateri moramo vztrajati, da jo poskušamo ozdraviti.«
(Everybody's challenge 2000, 41)

Drugi vidik, ki ga želim omeniti s sv. Ignacijem, so njegova apostolska merila v ustanovah (konstitucijah) Družbe Jezusove, ki so seveda tudi merila JRS, saj je del poslanstva Družbe Jezusove:

- Prednost (prioriteta) gre tistim, ki so v večji potrebi, naj bo zaradi pomanjkanja drugih, ki bodo to opravljali, ali zaradi bednosti in boleznin ljudi, ki so v stiski.
- Prednost gre tistim mestom, kjer se lahko doseže večje splošno dobro.
- Prednost tam, kjer lahko Družba Jezusova in JRS naredita poseben prispevek s svojimi lastnimi sredstvi.

Tretja točka: odločitve p. Arrupeja o ustanoviti JRS pred več kot 20 leti, 14. novembra 1980, 33. GK in 34. GK in p. Kolvenbacha, ki je potrdil to poslanstvo.

Preden je p. Arrupe ustanovil JRS, je bil prizadet zaradi mučnega stanja tisočev na vietnamskih ladjah in da bi bil bolje obveščen o krizi tistega časa, se je srečal s strokovnjaki kot so Robert McNamara iz Svetovne banke, dr. Peccei iz Rimskega Kluba in drugimi.

Bil je prav p. Arrupe, ki je apliciral merila iz konstitucij in zadnjih GK na položaj beguncev. Begunci so ambasadorji največjih krivic v okviru držav in med državami: preganjanje, kršitve človekovih pravic, notranje in mednarodne vojne, zlom javnega reda držav, zloraba oblasti, lakota, ekonomski problemi. Številčno in kakovostno predstavljajo begunci gotovo del največjih potreb na tem svetu.

Ker je problem beguncev mednarodni problem, ki zadeva vse celine in naravo globalne odvisnosti, je tudi po drugi strani univerzalno dobro boriti se proti koreninam vzrokov prisilnih migracij in služiti žrtvam tega globalnega fenomena.

In tretjič: kot jezuiti lahko posebej prispevamo s tem, da blažimo te težave: Smo prvi, ki lahko opravljamo pastoralno skrb za te ljudi. Druge organizacije za begunce se lahko osredotočijo na tehnično pomoč ali medicinsko podporo in mi ne. Naše služenje kot biti z

begunci, čeprav je večkrat podobno pravni in materialni podpori ter političnemu boju, je v srčiki pastoralno služenje, ki se začne s širše razumljenimi človeškimi pravicami, s poslušanjem in s ciljem, da postanemo prijatelji in da smo priče nežne Božje ljubezni. Tako bodo begunci sčasoma spoznali, da imajo stalen kotiček v srcu Boga, ki je naš Oče.

Drugi vidik našega prispevka k problemu migracij je sodelovanje z našimi mrežami in ustanovami, kakor tudi geografski doseg – smo namreč mednarodno telo – v svoji multidisciplinarni sestavi: lahko ponudimo pastoralne delavce, pedagoške izvedence, ki so dobro izurjeni v poučevanju, darovalce (donatorje), znanstvenike na socialnem področju, mreže bivših naših študentov in laike, ki so pripravljene služiti s svojimi posebnimi darovi...

Del prispevka je tudi v tem, da lahko naša duhovna in – upam – tudi strukturalna razpoložljivost postane dobro sredstvo, da smo bližje beguncem, ki doživljajo presenečenja na različnih področjih in se morajo zelo hitro prilagajati novim pogojem.

P. Pedro Arrupe je imel prav, ko je takole zaključil svoje razmišljanje ob ustanavljanju JRS: »To razumem kot nov sodoben apostolat celotne Družbe, ki ima veliko pomembnost za danes in jutri, in je lahko velika duhovna pridobitev za Družbo.« (Everybody's challenge 2000, 41)